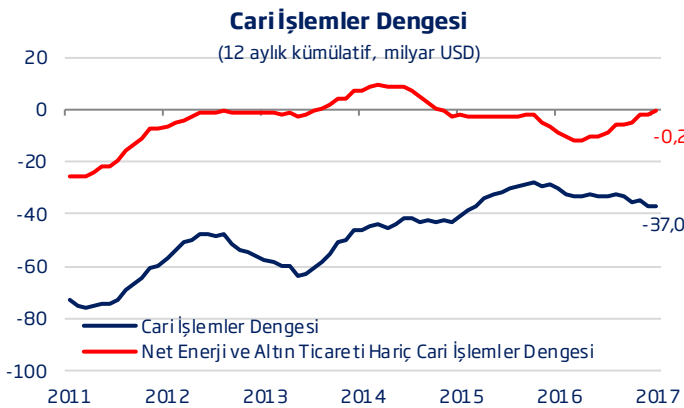

Cari açık beklentilerin altında...

Ağustos ayında cari açık 1,2 milyar USD ile piyasa beklentilerinin altında kalmıştır. Cari açık geçtiğimiz yılın aynı ayında 1,4 milyar USD seviyesindeydi. Dış ticaret açığında yaşanan genişlemeye karşın seyahat gelirlerindeki toparlanmanın sürmesi cari açığın Ağustos ayındaki olumlu görünümünde etkili olmuştur.

Yılın ilk sekiz ayında ise, cari açık bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %19 oranında genişleyerek 27,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. 12 aylık kümülatif verilere bakıldığında cari açığın Ağustos ayında Temmuz'a kıyasla daralarak 37,0 milyar USD'ye indiği görülmektedir. Altın ve enerji ticareti dışarıda tutulduğunda da cari açıktaki iyileşme dikkat çekmektedir.

Altın ve enerji ithalatının etkisi sürüyor.

Temmuz'da 2,7 milyar USD ile rekor düzeyde gerçekleşen aylık altın ithalatı Ağustos ayında 1,1 milyar USD ile Şubat'tan bu yana en düşük düzeye gerilemiştir. Bununla birlikte, altın ithalatı geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 0,7 milyar USD artarak cari dengedeki iyileşmeyi bu ay da sınırlandırmıştır. Petrol fiyatlarındaki kısmi yükseliş de cari dengedeki görünüme olumsuz yansımaktadır.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

	(12 aylık kümülatif, milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2016	Ağustos 2017	Aralık 2016	Ağustos 2017
Cari İşlemler Dengesi	-32.634	-36.972	-	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	33.447	25.925	100,0	100,0
-Doğrudan Yatırımlar	9.160	8.454	27,4	32,6
-Portföy Yatırımları	6.300	16.110	18,8	62,1
-Diğer Yatırımlar	6.691	-3.881	20,0	-15,0
-Net Hata ve Noksan	11.273	5.225	33,7	20,2
-Diğer	23	17	0,1	0,1
Rezervler⁽¹⁾	-813	11.047	-	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

Turizm gelirlerinde artış...

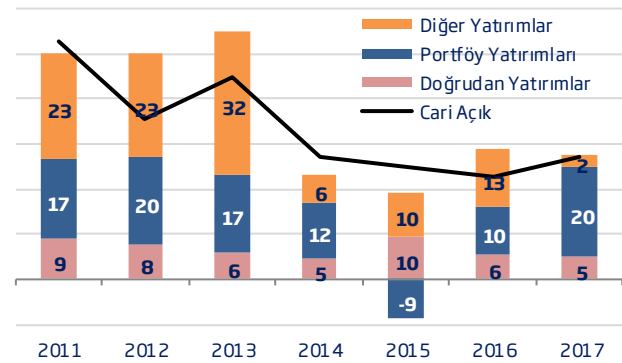
Turizm gelirlerinde yaşanan toparlanma Ağustos ayında devam etmiştir. Bu dönemde seyahat gelirleri yıllık bazda %29,2 oranında artarak 3,4 milyar USD ile son iki yılın en yüksek düzeyinde gerçekleşmiştir. Seyahat giderlerinde tutar bazında yaşanan sınırlı artışa karşın net turizm gelirleri de Ağustos'ta 3 milyar USD seviyesine yükselmiştir. İlk 8 ayda net turizm gelirleri %22,1 oranında genişlemiştir.

Portföy yatırımlarının katkısında artış...

Cari açığın finansmanında portföy yatırımları ağırlığını korumaktadır. Ağustos ayında küresel piyasaların olumlu bir seyir izlemesinin etkisiyle portföy yatırımları kaleminde 2,2 milyar USD'lik net sermaye girişi gerçekleşmiştir. Kamunun gerçekleştirdiği tahvil ihraçları portföy yatırımlarının performansında önemli rol oynamıştır.

Ağustos ayında doğrudan yatırımlar ivme kaybetmiştir. Bu dönemde doğrudan yatırımlar kaleminde 657 milyon USD net sermaye girişi kaydedilmiştir. Yılın ilk 8 aydaki giriş 4,9 milyar USD olmuştur.

Diğer yatırımlardaki zayıf görünümün de sürdüğü gözlenmektedir. Ağustos'ta diğer yatırımlar kaleminde 133 milyon USD net sermaye girişi yaşanmıştır. Bankalar, kısa vadede 692 milyon USD ile net kredi kullanıcısı olurken,

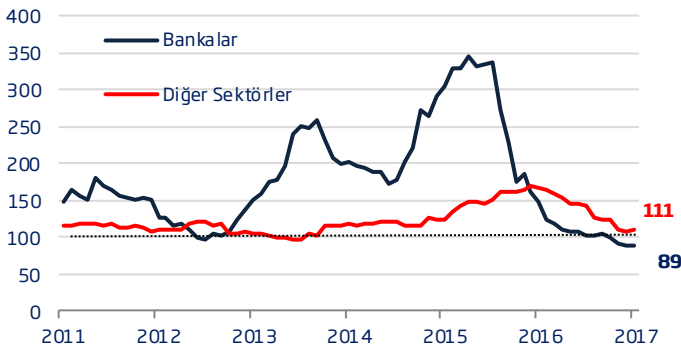
Cari Açığın Finansmanı
(Ocak-Ağustos dönemleri, milyar USD)**(12 aylık kümülatif, milyon USD)**

Sermaye Girişlerinin Dağılımı

(%)

uzun vadede 884 milyon USD net kredi ödemesi yapmıştır. Diğer sektörler ise kısa vadede 354 milyon USD, uzun vadede 726 milyon USD net kredi kullanımı gerçekleştirmiştir.

Uzun Vadeli Borç Çevirme Oranları (12 aylık kümülatif, %)

Uzun vadeli borç çevirme oranları...

12 aylık kümülatif verilere göre bankaların uzun vadeli borç çevirme oranı %89 ile son 7,5 yılın en düşük düzeyinde gerçekleşmiştir. Diğer sektörlerin uzun vadeli borç çevirme oranı ise Ağustos'ta %111 ile sınırlı oranda yükselmiştir.

Ağustos'ta net hata ve noksan kaleminde 1,6 milyar USD sermaye girişi yaşanmıştır. TCMB rezervleri 3,4 milyar USD genişleyerek son bir yılın en hızlı artışını kaydetmiştir.

Beklentiler...

Geçici dış ticaret verilerine göre Eylül ayında ara malı ithalatındaki hızlı yükselişle dış ticaret açığı önemli ölçüde genişlemiştir. Bu durumun cari açığa olumsuz yansımaları beklenmektedir. Turizm gelirlerindeki toparlanmanın ise ivme kaybetmekle birlikte sürdüğü tahmin edilmektedir. Bu çerçevede, cari açığın Eylül ayında genişlemeye devam edeceğini tahmin ediyoruz.

Ödemeler Dengesi

	Ağustos 2017	Ocak - Ağustos 2016	Ocak - Ağustos 2017	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-1.237	-22.887	-27.225	19,0	-36.972
Dış Ticaret Dengesi	-4.279	-27.685	-34.043	23,0	-47.217
Hizmetler Dengesi	3.511	9.673	12.079	24,9	17.855
Seyahat (net)	2.997	8.671	10.583	22,1	15.872
Birincil Gelir Dengesi	-675	-5.912	-6.764	14,4	-9.850
İkincil Gelir Dengesi	206	1.037	1.503	44,9	2.240
Sermaye Hesabı	5	23	17	-26,1	17
Finans Hesabı	374	-18.394	-28.786	56,5	-31.730
Doğrudan Yatırımlar (net)	-657	-5.623	-4.917	-12,6	-8.454
Portföy Yatırımları (net)	-2.237	-10.278	-20.088	95,4	-16.110
Net Varlık Edinimi	-273	-357	-1.011	183,2	857
Net Yükümlülük Oluşumu	1.964	9.921	19.077	92,3	16.967
Hisse Senetleri	520	430	3.211	646,7	3.604
Borç Senetleri	1.444	9.491	15.866	67,2	13.363
Diğer Yatırımlar (net)	-133	-12.955	-2.383	-81,6	3.881
Efektif ve Mevduatlar	-349	-4.093	-266	-93,5	5.615
Net Varlık Edinimi	-48	368	1.068	190,2	6.080
Net Yükümlülük Oluşumu	301	4.461	1.334	-70,1	465
Merkez Bankası	-50	-327	-166	-49,2	-315
Bankalar	351	4.788	1.500	-68,7	780
Yurt Dışı Bankalar	-376	4.049	143	-96,5	576
Yabancı Para	164	-298	-349	17,1	131
Türk Lirası	-540	4.347	492	-88,7	445
Yurt Dışı Kişiler	727	739	1.357	83,6	204
Krediler	-639	-6.375	1.031	-	2.140
Net Varlık Edinimi	132	194	-58	-	-23
Net Yükümlülük Oluşumu	771	6.569	-1.089	-	-2.163
Bankacılık Sektörü	-192	-1.354	-3.373	149,1	-5.301
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	1.080	8.689	2.751	-68,3	3.764
Ticari Krediler	868	-2.509	-3.119	24,3	-3.926
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-13	22	-29	-	52
Rezerv Varlıklar (net)	3.401	10.462	-1.398	-	-11.047
Net Hata ve Noksan	1.606	4.470	-1.578	-	5.225

Kaynak: Datastream, TCMB

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman
eren.demir@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.